

Abychom nezapomněli! (Malachiáš)

Texty na tento týden

Mal 1,6–8; 2,13–16; 3,1–10.13–24

Základní verš

„Od východu slunce až na západ bude mé jméno veliké mezi pronárody. Na každém místě budou přinášet mému jménu kadidlo a čistý obětní dar. Zajisté bude mé jméno veliké mezi pronárody, praví Hospodin zástupů.“ (Mal 1,11)

Hlavní myšlenka

Kniha Malachiáš představuje, jak hluboce je Bůh oddaný svému lidu, ale také ukazuje na povinnosti, jež má vyvolený národ vůči Hospodinu.

Jméno Malachiáš znamená „Můj posel“. O tomto prorokovi víme jen to, co lze vyčíst z útržkovitých informací v jeho krátké knize, která uzavírá Starý zákon.

Hlavním poselstvím Malachiáše je představení Boha, který v celých dějinách projevoval svému lidu lásku. Hospodin však očekával, že vyvolený národ a jeho vůdcové budou poslouchat jeho příkázání. Ačkoli zjevné modlářství zřejmě vymizelo (zdá se, že kniha byla napsána pro Židy, kteří se vrátili z babylonského zajetí), lidé nesplňovali očekávání smlouvy. I když předstírali zbožnost, jednalo se o pouhý formalismus bez upřímného přesvědčení.

Kéž bychom se jako církve měli před takovým postojem na pozoru!

Hospodin je veliký

“Syn ctí svého otce a služebník svého pána. „Jsem-li Otec, kde je úcta ke mně? Jsem-li Pán, kde je bázeň přede mnou, praví Hospodin zástupů vám, kněží, kteří zlehčujete mé jméno. Ptáte se: „Čím zlehčujeme tvé jméno?“ Přinášíte na můj oltář poskvrněný chléb a ptáte se: „Čím jsme tě poskvrnili?“ Tím, že říkáte, že Hospodinův stůl není třeba brát vážně. ⁸Když přivádíte k oběti slepé zvíře, to není nic zlého? Když přivádíte kulhavá a nemocná, to není nic zlého? Jen to dones svému místodržiteli, získáš-li tak jeho přízeň a přijme-li tě, praví Hospodin zástupů.“ (Mal 1,6–8)

Osobní studium

Prorok Malachiáš dává do protikladu Hospodinovu lásku k jeho lidu s postojem kněží, které obviňuje z hříšného pohrdání svatým Božím jménem. Když tito Áronovi potomci plnili své povinnosti v chrámu, přijímali jako oběti pro Hospodina kulhavá, slepá a nemocná zvířata. Tím v lidech vyvolávali mylný dojem, že oběti nejsou důležité. Bůh však na poušti nařídil Áronovi a jeho synům, že obětní zvířata mají být bez jakékoli vady (viz Lv 1,1–3; 22,19).

Dále prorok uvádí tři důležité důvody, proč si Bůh zaslouží, aby ho izraelský národ ctil a respektoval. (1) Bůh je jejich Otec. Tak jako by měly děti ctít své rodiče, musí si i lid vážít svého Otce v nebi. (2) Bůh je jejich Pán. Sluhové poslouchají své pány a stejně by se měl i Boží lid chovat k Hospodinu. (3) Bůh je Král. Ani pozemský král by nepřijal od nikoho ze svých poddaných jako dar zvíře s nějakou vadou či nemocí. Prorok se proto ptá, proč lidé přinášejí taková zvířata Králi králů, který vládne celému světu.

Jejich jednání bylo samozřejmě v Božích očích o to hanebnější, že všechny tyto oběti ukazovaly na Ježíše, neposkvrněného Božího Syna (J 1,29; 1Pt 1,18.19). Zvířata měla být bez vady, protože i Ježíš byl dokonalou obětí.

„Boží milovaný Syn sestoupil do žaláře hrobu, který ho uvěznil ve svých kamenných komnatách. Kdyby jen jediný hřích poskvrnil jeho charakter, kámen od vchodu do skalní dutiny by nikdy nebyl odvalen a svět se svým břemenem viny by zahynul.“ (10MR 385) Lze se pak divit tomu, že oběti, které ukazovaly na Ježíše, musely být dokonalé?

Aplikace

Přemýšlej nad svým křesťanským životem. Ježíš tě zachránil, daroval ti svou milost. Dáváš mu i ty to nejlepší ze svého života? Jak se můžeš i dnes provinit postojem, který u vyvoleného lidu káral Bůh prostřednictvím Malachiáše?

Láska a úcta k druhým

¹³A ještě se dopouštíte další věci: Hospodinův oltář smáčíte slzami, pláčete a sténáte, protože již nehledí na obětní dar a nemá zalíbení v tom, co přinášíte. ¹⁴Ptáte se proč? Proto, že Hospodin je svědkem mezi tebou a ženou tvého mládí, vůči níž ses zachoval věrolomně, ačkoli je to tvá družka a žena podle smlouvy. ¹⁵Tak nejednal ten jeden, který měl částku ducha. Oč usiloval ten jeden? O Boží potomstvo. Strážte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí. ¹⁶„Každý ať nenávidí rozvod, praví Hospodin, Bůh Izraele, ať na svém oděvu přikryje násilí, praví Hospodin zástupů.“ Strážte tedy svého ducha, nejednejte věrolomně! (Mal 2,13–16)

Osobní studium

Boží hlas, který představuje prorok Malachiáš ve své knize, je hlasem milujícího otce, který naléhavě prosí své děti. Když mu lidé kladou otázky a stěžují si, naslouchá jim a vede s nimi dialog. Většina záležitostí, o nichž Bůh se svým lidem diskutuje, se týká několika základních postojů.

Zatímco při bohoslužbě uznávali všichni Židé Boha jako Otce a Stvořitele, ne všichni žili tak, jako by Bůh byl Pánem jejich života. Malachiáš kárá nedostatek jejich věrnosti a oddanosti na příkladu manželství. Manželství je podle Bible posvátnou institucí, kterou ustanovil Bůh. Ten také varoval izraelský národ před uzavíráním sňatků s nevěřícími, protože takovým počínáním by se zpronevěřili svým povinnostem vůči Hospodinu a propadli by modlářství. (Viz Joz 23,12,13.)

Bůh si přeje, aby manželství bylo celoživotním závazkem. V Malachiášově době však mnoho mužů porušovalo slib, který dali „ženě svého mládí“. Muži viděli, že jejich manželky stárnou, a tak se s nimi rozváděli a ženili se s mladšími a přitažlivějšími ženami. Proto jsou v Mal 2,16 zaznamenána velmi silná slova, kdy Bůh říká, že nenávidí rozvod. Tento ostrý výrok ukazuje, jak vážně Bůh bere manželský slib, který lidé tak velmi často zlehčují. Z přísných biblických pravidel pro rozvod je zřejmé, jak posvátný je manželský svazek.

Protože rozvod byl v Izraeli legální (Dt 24,1–4), někteří muži se nerozpakovali porušit manželský slib. Zdá se, že ke konci starozákonního období se rozvod stal asi tak běžnou záležitostí, jakou je i dnes v mnoha zemích. V Bibli je však manželství důsledně představováno jako svatá smlouva uzavřená před Bohem (Gn 2,24; Ef 5,21–33).

Applikace

Přečti si Mal 2,17. Jaké varování slyšíš v těchto slovech – a to zejména v kontextu oddílu na dnešní den? Jak se můžeš ocitnout v nebezpečí, že v sobě budeš – byť jen podvědomě – žít tento postoj?

Desátky ve skladech

¹„Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. ²Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno. ³Tavič usedne a pročistí stříbro, pročistí syny Léviho a přetaví je jako zlato a stříbro. I budou patřit Hospodinu a spravedlivě přinášet obětní dary. ⁴Obětní dary Judy a Jeruzaléma budou pak Hospodinu vítány jako za dávných dnů, jako v dřívějších letech. ⁵Předtím vás však přijdu soudit, rychle usvědčím cizoložníky a čaroděje, křivopřísežníky, utiskovatele námezdníků, vdov a sirotků, ty, kdo odpírají právo bezdomovci a mě se nebojí, praví Hospodin zástupů.“ ⁶„Já, Hospodin, jsem se nezměnil, ani vy jste nepřestali být syny Jákobovými. ⁷Už za dnů svých otců jste se odchýlili od mých nařízení a nedbali jste na ně. Navratte se ke mně a já se navrátím k vám, praví Hospodin zástupů. Ptáte se: „Jak se máme vrátit?“ ⁸Smí člověk okrádat Boha? Vy mě okrádáte. Ptáte se: „Jak tě okrádáme?“ Na desátcích a na obětech pozdvihování. ⁹Jste stíženi kletbou proto, že mě okrádáte, celý ten pronárod! ¹⁰Přinášejte do mých skladů úplné desátky. Až bude ta potrava v mém domě, pak to se mnou zkuste, praví Hospodin zástupů: Neotevřu vám snad nebeské průduchy a nevyleji na vás požehnáni? A bude po nedostatku.“ (Mal 3, 1–10)

Osobní studium

Ve verších zaznamenaných v Mal 3,1–10 Bůh opakuje základní poselství malých proroků: jeho láska je trvalá a neochvějná. Ve verši 7 opět zaznívá Boží výzva: „Navratte se ke mně a já se navrátím k vám.“ A lidé se ptají: „Jak se máme vrátit?“ Tato otázka se podobá dotazu uvedenému v Mi 6,6, který se týkal přinášení obětí Bohu. V knize Malachiáš však lid dostává zvláštní odpověď, která kupodivu souvisí s dáváním či nedáváním desátek. Bůh lid vlastně obviňuje, že ho okrádají o to, co mu náleží.

Zvyk přinášet Bohu desátek – tedy odevzdávat mu deset procent z příjmu – měl lidem připomínat, že Bůh je vlastníkem všeho a že vše, co mají, pochází od něj. Desátky se v Izraeli používaly k podpoře lévíjců, kteří sloužili v chrámu. Pokud člověk zanedbává odevzdávání desátek, je to podle Malachiáše totéž, jako by okrádal Boha.

Mal 3,10 je jeden z mála biblických textů, v nichž Bůh vyzývá lidi, aby ho podrobili zkoušce. Na poušti při vodách Meríba „zkoušeli“ synové Izraele opakovaně Boží trpělivost, a to Hospodina rozhněvalo (Ž 95,8–11). Zde však Bůh vyzývá Izrael, aby to s ním zkusil. Chce, aby viděli, že mu v této záležitosti mohou důvěřovat, což má podle uvedených veršů velký duchovní význam.

Aplikace

Jak tě dávání desátek (a ostatně i přinášení darů) duchovně posiluje? Jinými slovy, jsi-li nevěrný v odevzdávání desátek, proč tím podvádíš nejen Boha, ale i sám sebe?

Pamětní kniha

¹³ „Příliš smělá jsou vaše slova proti mně, praví Hospodin. Ptáte se: ‚Co mluvíme proti tobě?‘ ¹⁴ Říkáte: ‚Sloužit Bohu není k ničemu. Co z toho, že jsme před ním drželi stráž a že jsme chodili před Hospodinem zástupů zachmuřené?‘ ¹⁵ Proto za šťastné pokládáme opovážlivce. Mají úspěch, ač se dopouštějí svévolností, pokoušejí Boha, a přece uniknou.“ ¹⁶ Tehdy ti, kteří se bojí Hospodina, o tom rozmlouvali; Hospodin to pozoroval a slyšel. A byla před ním sepsána pamětní kniha se jmény těch, kteří se bojí Hospodina a mají na mysli jeho jméno. ¹⁷ „Ti budou, praví Hospodin zástupů, v den, který připravuji, mým zvláštním vlastnictvím, budu k nim shovívavý, jako bývá shovívavý otec k synu, jenž mu slouží.“ ¹⁸ Potom uvidíte rozdíl mezi spravedlivým a svévolníkem, mezi tím, kdo Bohu slouží, a tím, kdo mu sloužit nechce. (Mal 3,13–18)

Osobní studium

V Mal 3,13–18 si lidé stěžují, že hříchy národa jsou Hospodinu lhostejné. Zdálo se, že ti, kdo se dopouštějí zla a nespravedlnosti, unikají bez povšimnutí, a tak si mnozí kladli otázku, proč by měli sloužit Hospodinu a žít spravedlivě, když jim připadá, že zlo zůstává nepotrestáno.

I v našem světě, kde existuje tolik bezpráví, je snadné se ptát, zda bude vůbec někdy zjednána spravedlnost. Uvedený text však obsahuje poselství, že Bůh o všech situacích a událostech ví a odmění ty, kdo mu zachovávají věrnost.

Výraz „pamětní kniha (či svitek)“ najdeme v Písmu pouze na tomto místě. Co učí následující texty o Božích knihách, v nichž jsou zaznamenány skutky a jména lidí? Ex 32,32; Ž 139,16; Iz 4,3; 65,6; Zj 20,11–15

Je tedy možné říci, že Bůh všechno ví. Zná ty, kdo jsou jeho (2Tm 2,19), i ty, kdo jeho nejsou. Jako hříšníci se můžeme pouze dovolávat jeho spravedlnosti a zaslíbení o odpuštění a síle. Můžeme se spoléhat pouze na Kristovy zásluhy, zemřít sami sobě a žít pro Boha a pro druhé s vědomím toho, že naše jediná naděje nakonec spočívá v jeho milosti. Budeme-li doufat sami v sebe, zcela jistě zažijeme zklamání.

Aplikace

Nepropadáš někdy beznaději, že svět je nenapravitelně špatný? Někdy se zdá, že zlo je v převaze a spravedlnost proti němu nemá šanci. Jakou máš v této situaci naději? Jaká zaslíbení nacházíš ve 3. kapitole knihy Malachiáš?

Slunce spravedlnosti

19 „Hle, přichází ten den hořící jako pec; a všichni opovázlivci i všichni, kdo páchají svévolnosti, se stanou strništěm. A ten přicházející den je sežehne, praví Hospodin zástupů; nezůstane po nich kořen ani větev. 20 Ale vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích. Rozběhnete se a budete poskakovat jako vykrmení býčci, 21 rozšlapete svévolníky, že budou jako popel pod chodidly vašich nohou v ten den, který připravuji, praví Hospodin zástupů. 22 Pamatujte na zákon mého služebníka Mojžíše, jemuž jsem vydal na Chorébu pro celého Izraele nařízení a práva. 23 Hle, posílám k vám proroka Elijáše, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný. 24 On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych při svém příchodu nestihl zemi klatbou.“ (Mal 3,19–24)

Osobní studium

V Mal 2,17 se lidé ptali: „Kde je Bůh zastávající právo?“ Od 19. verše 3. kapitoly je Bůh slavnostně ujišťuje, že jednoho dne vynese nad tímto světem rozsudek. V důsledku toho budou pyšní lidé společně s bezbožnými zničeni – budou sežehnuti ohněm jako strniště. Strniště je tvořeno nepoužitelnými částmi obilných stébel. Když zbytky stébel vhodíme do rozpálené pece, shoří za několik vteřin. Oheň bude v den Hospodinův nástrojem zkázy, stejně jako jím za dnů Noeho byla voda.

Jak text v Mal 3,19–24 představuje protiklad mezi zachráněnými a zatracenými? (Viz také Dt 30,19; J 3,16.)

Zatímco verš 19 popisuje osud bezbožných, verš 20 se zaměřuje na budoucí požehnání pro spravedlivé. Opět zaznívá odpověď na otázku: „Kde je Bůh zastávající právo?“ Tentokrát má ale podobu ujištění, že přijde den, kdy vzejde slunce spravedlnosti. Východ „slunce spravedlnosti“ je metafora pro úsvit nového dne, který zahájí novou epochu v dějinách spasení. V té době bude jednou provždy zničeno zlo, zachránění se budou radovat z toho, co pro ně Kristus vykonal, a vesmír se navěky stane bezpečným místem.

Malachiáš uzavírá svou knihu dvěma napomenutími, která vystihují biblickou víru. Tím prvním je výzva, aby lidé nezapomněli na Boží zjevení skrze Mojžíše, na prvních pět knih Bible a základ Starého zákona.

Druhé napomenutí hovoří o prorocké úloze Elijáše. Tento prorok, naplněný Duchem svatým, volal lidi k pokání a k návratu k Bohu. Ačkoli Ježíš viděl naplnění onoho proroctví v Janu Křtiteli (Mt 11,13,14), věříme také, že se znovu naplní na konci časů, kdy bude mít Bůh lid, jenž bude směle hlásat světu jeho poselství. „Věrný Eliáš představuje ty, kdo mají připravit cestu pro druhý Kristův příchod, tak jako Jan přišel v duchu Eliášově, aby připravil cestu pro Kristův první příchod.“ (CH 72.73)

Aplikace

Jak bychom měli splnit tento posvátný úkol? Jak si v tomto poslání vedeme?

Podněty k zamyšlení

„Bůh dává sluneční svit i déšť, způsobuje růst rostlin a dává schopnosti a zdraví k získávání prostředků. Protože všechna požehnání pocházejí z jeho štědré ruky, přeje si, aby mu muži a ženy na znamení vděčnosti odváděli desátky a přinášeli dary. Jedině tak se z Boží vinice nestane holá pláň. Lidé mají projevat nesobecký zájem o budování Božího díla ve všech částech světa.“ (OSU 265; PK 707.708)

Otázky k rozhovoru

- 1. Zamyslete se hlouběji nad tématem manželství v Bibli. Vzhledem k tomu, že manželství je samo o sobě tak posvátné a stvořil je sám Bůh, biblické povolení k rozvodu se řídí velmi přísnými pravidly. Koneckonců, jak posvátné a důležité by manželství bylo, kdybychom je mohli snadno ukončit? Kdybychom z něj mohli vystoupit z těch nejbanálnějších důvodů, pak by i samotné manželství bylo banální. Jak přísná pravidla pro ukončení manželství potvrzují jeho zvláštnost?*
- 2. Ve třídě sobotní školy společně přemýšlejte na textem zapsaným v Mal 2,17. Co můžeme jako adventisté sedmého dne se svým chápáním předadventního soudu říct těm, kdo vyjadřují stejné pocity, jaké popisuje tento verš?*
- 3. Malachiáš 3,19–24 hovoří o konečném zničení zatracených. Nic po nich nezůstane. Jak se toto učení liší od představy věčné hořícího pekelného ohně? Proč je rozdíl mezi těmito dvěma pohledy výstižným příkladem toho, jak může nesprávné učení vést k nesprávnému chápání Božího charakteru?*
- 4. Jedno z klasických děl ruského spisovatele Dostojevského obsahuje příběh s názvem „Velký inkvizitor“. Autor v něm vylíčil církev své doby jako instituci, která má věci natolik pod kontrolou, že už nepotřebuje Krista. Hrozí nám dnes stejné nebezpečí? Pokud ano, v jakém směru? Proč může být toto nebezpečí záladnější, než si uvědomujeme?*